

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașăru, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniarevă), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap.-Mânăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Tîmișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 12—, pe ½ an K 6—

Redactor responsabil:

VASILE VLAICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Actualitatea biroului de informațiuni.

Din raportul direcțiunii «Solidarității» către adunarea generală ordinară convocată pe 10 crt. în Arad se știe, că activarea biroului de informațiuni și comisiuni a fost împedecată de izbucnirea războiului din 1914. Urmează deci, ca membrii «Solidarității» să aștepte revenirea stărilor normale, pentru activarea acestei instituțiuni, menite a satisface în prima linie necesitățile institutelor financiare asociate.

Dar, poate, va fi bine, ca membrii interesați ai «Solidarității» să revină de acum chiar, până nu va fi prea târziu, asupra chestiunii și cumpănindu-și puterile cu trebuințele, să constate și să realizeze tot ce e posibil, din complexul greutăților, ce se cunosc în legătură cu chestiunea biroului.

Scriitorul acestor șiruri își exprimă aici propria sa părere, în credința, că ar putea atrage atențiunea cetitorilor revistei, asupra actualității chestiunii.

* * *

Prima întrebare ar fi: *Ce fel de informațiuni sunt necesare institutelor de credit?* A doua întrebare, care s'ar desprinde din răspunsul la precedentă, ar fi: *Este oare capabil serviciul informativ particular și nemijlocit utilizat la bănci să satisfacă așteptările de prima necesitate?* În fine, dacă răspunsul la întrebarea

aceasta se dovedește a fi negativ, restează a mai clarifica întrebarea: *Pe ce cale se pot satisface trebuințele prime de caracter informativ ale băncilor însoțite în «Solidaritatea».*

* * *

Răspunzând la întrebarea primă, se poate recunoaște fără greutate, că pentru institutele de credit ar avea oare-care importanță următoarele cunoștințe, colectate și aranjate în:

a) *șematismul alfabetic* al tuturor persoanelor cu oare-care rol în viața economică-financiară: economi, industriași, neguțători, ingineri, medici, advocați, învățători, preoți etc.

b) *același șematism în ordinea localităților;*

c) *același șematism aranjat după felul ocupațiunilor;*

d) *șematismul articolelor* de comerț, industrie și economie, cu determinări cât se poate de precise și amănunțite în toate privințele;

e) *archiva informațiunilor, resp. cronica informațiunilor.*

Lipsa acestora însă abiă produce pierderi inevitabile în gestiunea afacerilor de credit. Dacă ele lipsesc, lipsește numai progresul și dezvoltarea sistematică a afacerilor, un fapt, care poate fi obiect de preocupățiuni serioase mai cu seamă între împrejurări normale.

Mai importante decât serviciile, ce le fac informațiunile din cele de mai sus, sunt fără

îndoială *informațiunile speciale* privitoare la caracterul, obiceiurile, relațiunile financiare, cele materiale, relațiunile de afaceri și tot complexul de împrejurări, cari joacă rol la acordarea de credite pe seama viitorilor debitori. Se știe, că, dacă informațiunile acestea, procurate din diferite izvoare, consună unele cu altele și sunt favorabile, în fine, dacă există acoperire, afacerea de credit se perfectuează. Nu încapе îndoială, că la orice bancă solidă s'a îndeplinit și se îndeplinește acest serviciu informativ. Obiecțiune s'ar putea face la punctul acesta în două direcțiuni: una privește întrebarea, că izvoarele de informațiune sunt ireproșabile, demne de încredere, a doua privește timpul consumat cu procurarea informațiunilor. Să admitem însă, că serviciul informativ, de care s'au folosit și se folosesc azi băncile noastre corăspunde așteptărilor și în privințele acestea.

Totuși nu se poate scăpa din vedere, că împrejurările, prin cari trece azi o lume întreagă, pretind și alte informațiuni speciale, variate.

Căci, să vedem. Admițând, că toate creditele acordate înaintea războiului, au fost precedate de informațiunile cele mai credincioase, acoperirile au fost corăspunsătoare pe deplin, totuși lumea debitorilor a fost selecționată oarecum prin război. Aici e grupa cea mai mare, a acelor, cari și-au replătit împrumuturile fie cu, fie fără convertire.

Selecționarea acelor, cari nu și-au replătit împrumuturile, este încă în curgere. Intre aceștia va fi o grupă a acelor, *cari nu vor mai putea nici replăti, nici regula împrumuturile*, în fine grupa acelor, cari *vor continua, «a pescui în apa turbure»*. Abia după detragerea acestor categorii de debitori se va prezenta sâmburele sănătos al grupei debitorilor disciplinați, care sâmbure merită să fie cultivat. Anume, oricum și oricând s'ar termina războiul, capetele financiare prevăd o înmulțire a cererilor de credit nu numai după restabilirea stărilor normale, ci chiar mai înainte de aceasta, imediat după începerea pertractărilor serioase de pace, deoarece se crede în general, că «isbucnirea» păcii nu va surprinde poate pe nimeni. Ca dovadă despre aceasta se poate admite până la un oarecare punct prevederea, care a

dat naștere Centralei institutelor financiare în scopul direcționării capitalului și astfel a regulării mișcării viitoare de credit. Nu va fi deci indiferentă cumpănirea scopului pentru care se vor acorda împrumuturile în viitor. Se accentuează din ce în ce mai mult, că trebuie favorizat creditul pentru scopuri de producțiune, și numai în rândul al doilea ar veni favorizarea investițiunilor și în fine, dacă ar mai rămâne ceva capital, chiar și în cazul acesta ar trebui delăturat creditul pentru scopuri de consumațiune.

Însă ce stări de lucruri au băncile din provincie în vederea acestor perspective financiare? O abundență de numărare nestatornică, un mic stoc de credite sigure, unul mai mare de *pretensiuni dubioase* și un stoc necunoscut de capitaluri pierdute.

Să ne oprim un moment la *pretensiunile dubioase*. A le exagera, poate fi eroare regretabilă. A le ignora, ar fi însă o pierdere adânc simțită. Insemnează deci o probă grea, la care se supune serviciul informativ al unui institut de credit, care va cere să i se erueze cu scrupulositate dubioșii. Aceștia sunt cei, ce au căutat și vor căuta să pescuiască în turbure. Putem crede, că mulți vor apărea ca dubioși, cari nu sunt. Un optimist ar zice: «*Est modus in rebus*» adică pe românește: se va găsi ac și de cojocul dubioșilor.

Răul însă zace într'altă parte. Anume un dubios, care a fost dubios pentru banca A, B și C are libertatea să se prezinte și la banca X sau Y, cerând credit și oferindu-și acoperirile probate și experiate în contul celor dintâi. Întrebăm dară, *este nevoie să se cunoască dubioșii incorigibili?* Ori poate dl Dubiescu, care ani de-arândul a fost balastul băncii A, după ce aceasta s'a scăpat cu greu de el, nu va fi încercat el să-și convertească împrumutul la banca B? Și dacă pentru banca A el a fost dubios, fi-va pentru banca B client disciplinat? Este, sau nu este de lipsă *cartea neagră* a dubioșilor proprii și ai institutelor însoțite?

Natural, că fiecare cetitor este liber să răspundă la întrebările acestea. Scriitorul acestor șiruri își permite însă părerea, că pentru fiecare caz de cerere nouă de împrumut este și va fi de lipsă consultarea momentană a *cărții*

negre. Lipsind informațiunile precise în privința aceasta, urmările vor fi de sigur mai grave, decât s'ar crede.

* * *

Ajunși aici, să încercăm a răspunde la întrebarea a doua, ce ne-am propus: *Este oare capabil serviciul informativ particular și nemijlocit uzitat la bănci să satisfacă așteptările acestea?* În cazul cel mai bun, din întâmplare, uneori se poate, că da. Stăruind însă în credința, că pe căile și cu mijloacele uzitate în trecut se va putea apăra cu succes un institut de bani contra elementelor dubioase, poate că am greși. Uniunea de apărare a creditorilor există, ce e drept, însă nu pentru trebuințele membrilor «Solidarității».

Dacă astfel stă lucrul, este întrebarea, că se poate oare recomanda, ca expedient, fiecărei bănci să ceară în fiecare caz informațiuni directe dela toate băncile? Sau să abstea dela informațiunile acestea și să considere afacerea ca risic propriu? Fără îndoială, că nici una, nici alta. Dar atunci? Pe ce cale se pot procura aceste informațiuni de prima necesitate pentru băncile «Solidarității»?

Astfel șirul observărilor de mai sus conduce la recunoașterea necesității actuale a biroului de informațiuni proiectat de direcțiunea «Solidarității». Cu alte cuvinte: *costă cu mult mai mult așteptarea* după revenirea stărilor normale pentru activarea biroului de informațiuni, decât înfăptuirea de urgență a acestuia și însărcinarea lui deocamdată și *primo loco* să-și procure și să servească băncile asociate cu informațiunile sale despre dubioșii constatați și declarați. Bine-înțeles nu ne gândim atâta la acea parte din pretensiunile dubioase existente, care ar putea fi salvată și care cade deocamdată în răspunderea conducătorilor vechi ci ne gândim mai mult la delăturarea perderilor din viitor.

Deoarece chestiunea pare a fi de interes comun pentru toate băncile însoțirii, poate ar fi potrivită hotărârea, ce ar putea-o lua «Solidaritatea» cu ocaziunea acestei adunări generale din 10 l. c. Iar dacă în principiu se aprobă activarea de urgență a biroului de informațiuni, nu mai rămâne decât să se stabilească condițiunile materiale și personale, cari ar mai fi posibile între împrejurările actuale.

Fie-că se va inactiva în o formă definitivă și capabilă de continuitate pentru viitor, ca societate pe acții cu capital, buget, statute, regulamente etc. potrivite trebuințelor avute în vedere la stabilirea scopurilor dintru început ale biroului, fie-că se va inactiva deocamdată pentru satisfacerea trebuințelor descrise mai sus, în cadrul biroului «Solidarității», ce privește serviciul informativ, cea mai potrivită modalitate de finanțare se pare a fi stabilirea cotizațiunilor anuale ale membrilor «Solidarității» pentru biroul de informațiuni.

În fine, încă un cuvânt. Ar fi bine să nu se scape din vedere nici momentul educativ al masselor debitoare, când li se pune în vedere cu toată serioșitatea, că sau își împlinesc obligamentele cu punctualitate, sau ajung în cartea neagră între cei ce nici odată, dela nici o bancă și sub nici o condiție, nu vor mai primi alt împrumut.

Vasile Vlaicu.

Cămătăria cu articolele de traiu.

Cămătăria este un rău vechiu în vieța popoarelor și statelor. Ea este practică de indivizi și de asociații, în cadre mai înguste și mai largi, fiind pornită dintr'un instinct îndrăcit de a storce pe alții și favorizată de diferite împrejurări prielnice, dintre cari unele se caută inadins. Intre aceste împrejurări se numără și starea de războiu. Îndeosebi războiul actual, fără păreche în istorie, a fost și este foarte prielnic cămătăriei, și mai ales cămătăriei cu articolele de traiu, nefiind eschise nici celelalte articole, cari sunt indispensabile vieții.

Scumpetea nemaipomenită de azi a tuturor articolelor necesare vieții este, în locul prim, o urmare a stării de războiu.

Impunându-se pe întreagă linia, chiar dela începutul războiului, rechiziționarea, absolut necesară, pe seama armatei, a unei armate de milioane, scumpetea și-a făcut intrarea sa triumfală pretutindeni și cu ea deodată și râvna de a storce, treptat, — cât mai mult, cu orice ocazie binevenită. Și ocaziile s'au prezentat și se prezintă neîntrerupt la tot pasul.

S'a scumpit, chiar dela începutul războiului, prețul cailor, vitelor și celorlalte animale necesare armatei, împreună cu al tuturor derivatelor lor: carne, unsoare, lână, piei, lapte, unt, brânză, lumini, săpun etc. Deodată cu acestea s'a scumpit prețul bucatelor și al derivatelor lor: făină, gris, pâne și țărățe, cum și prețul păstăioaselor și al tuturor plantelor de folos în economie și industrie.

Treptat a crescut și prețul manufacturilor și fabricatelor obținute din materiile prime: pâna, cartoanele, postavul, vestmintele gata, încălțăminte ș. a.

De asemenea s'a ridicat prețul lemnului, cărbunilor și a tot, de ce omul nu se poate lipsi în viață, neexceptionând nici beaurile și tutunul.

Și de strâmtoarea, în care am ajuns prin războiu, au profitat și continuă a profita mii și milioane de indivizi și chiar și asociații. Astfel am ajuns și noi să vedem adevărindu-se, pe de-a întregul, sentința latină, cunoscută până aci, mai mult numai în mod teoretic, «*homo homini lupus*», că adecă oamenii se mânâncă unii pe alții ca lupii.

În vârtejul împrejurărilor, schimbate cu iuțeală vertiginosă, statul a fost necesitat să intervină, îndată la începutul războiului, pentru a pune oarecare stavilă urcării din cale afară a prețurilor.

Ordonanțe după ordonanțe ministeriale au fixat mai întâi prețurile maxime pentru diferitele articole de alimentație, îndeosebi pentru acelea ale cerealelor, punându-se în vedere celorce ar face transgresiuni grele, pedepse în bani și închisoare.

În felul acesta s'a stabilit în câțva comerțul liber, provocat de ofertă și cerere. Lumea însă ne-deprinsă a fi stângenită în folosirea bunurilor câștigate, nu s'au prea putut supune restricțiilor, dictate de guvern în fața necesităților tot mai mari ce s'au ivit. Pe față, ce e drept, a trebuit să se rețină; în realitate însă, cu perdea, s'au săvârșit și se săvârșesc în tot momentul nenumărate abateri dela dispozițiile legale referitor la prețurile maxime stabilite.

Căci, — dacă cei mai mulți dintre aceia, cari, prin intervenția lor distribuie articolele necesare traiului, ar fi observat și ar observa strict dispozițiile legale cu privire la prețuri, — lumea nu ar trece prin criza actuală așa de anormală și apăsătoare, și prin urmare așa de greu de suportat pentru o foarte considerabilă parte a populației din țară.

Ce vedem adecă?

Vedem o mare parte a agriculturii producând de toate pentru trebuințele proprii și un prisos mai mare sau mai mic destinat pentru desfacere.

Din acest prisos, neproducenții au fost îndreptățiți, an de an, dela începerea războiului, să se aprovizioneze, într'un interval anumit de timp, după adunarea recoltelor de pe câmp, cu produsele trebuincioase până la recolta viitoare.

Firește, că de acest avantaj pot să beneficieze numai o parte a neproducenților, deoarece partea precumpănitoare a acestora nu dispune de sumele necesare pentru a se aproviziona, necum pe un an, dară mulți nici chiar pe o lună, constrânși fiind a trăi «din mână în gură». De altă parte neproducenții cu prindere au putut în anii dintâiu de războiu, să cumpere provizii cât de multe; ceeace mai târziu s-a interzis.

Dreptul de rechiziționare în genere și l-a rezervat statul, având să-l execute prin organele sale,

anume constituite pentru acest scop, adunând tot prisosul dela producători, nu numai pentru trebuințele armatei, ci și pentru acoperirea trebuințelor majorității populației din orașe și parte și din sate, îndeosebi din acelea, unde nu se produce decât numai o parte minimală a articolelor de alimentație.

Societatea de aprovizionare cu produse de războiu, care în urma îndreptățirii ce i s'a dat, face rechiziționarea prin organele sale, este unica, poate, care plătește produsele cu prețul stabilit prin ordonanțe, preț cu care poate fi pe deplin mulțumit ori care productent. Ceialți cumpărători mai rar au putut și pot să se aprovizioneze cu prețul fixat în ordonanțe. Aceasta este indiscutabil și totuși, deși *mai ies și la iveală* cazuri singuratiche de abuzuri de această natură, cari firește se pedepsesc cu asprime, totuș majoritatea și aproape totalitatea neproducenților plătește prețuri de spăriat, mai ales acum, când suntem în perioada cea mai critică, «*între pite*», când adecă pâinea cea veche este pe gătate și cea nouă încă abia înspicată.

Deși observăm un abuz foarte mare, totuși nu s'a putut afla până acum leacul pentru stărpirea lui. Se vorbește și se scrie, că statul va lua pe viitor nouă măsuri pentru preîntâmpinarea și stăvilirea acestui abuz. Ar fi un mare bine pentru o mare parte a populației din țară, dacă s'ar putea găsi remediile cele mai potrivite pentru atingerea acestui scop, pentru că practica frauduloasă a urcării prețurilor, de care ne ocupăm, nu este nici mai mult nici mai puțin decât o *cămătărie* din cele mai păcătoase și revoltătoare.

Această uzurăie spurcată a devenit, în cele din urmă, generală. Meseriașii, comercianții și toți intermediarii au urcat, și ei pas de pas, prețul articolelor, ce aveau și au să desfacă, și astfel am ajuns vremurile, când multe articole se vând cu zeci, sute și chiar mii de procente peste prețul lor normal de odinioară. Așa e cu toate produsele animale și vegetale și derivatele lor; așa e cu tot felul de articole de manufactură și industriale: haine încălțăminte, rechizite, etc.

În chipul acesta o seamă de oameni abia o mai pot duce.

Și e natural, că în aceste împrejurări grele, toată lumea se întreabă: cine, când și cum ne va scoate din această situație grea?

Răspunsul firește, nu poate fi altul decât, că încetând cauzele cari au provocat scumpetea și cămătăria actuală, cu acelea deodată vor începe să deașcă și rând pe rând, să dispară și acestea. Pacea, numai pacea va avea puterea magică de a înlătura și scumpetea și cămătăria, împreună cu întreg cortegiul de rele, de care e însoțit un războiu ca cel actual.

Dar, și până atunci, diriguitorii statului, suntem siguri, vor uză de toate mijloacele ce le stau la dis-

poziție pentru scăderea rețelilor de cari ne ocupăm. Tot asemenea și organele comitatense și cele comunale.

Poporațiunea însă ar trebui să fie mai bine lămurită, de către imediații săi conducători, asupra păcatelor de cari se face vinovată prin cămătăria ce o exercează fără nici un scrupul de păcat.

R. Simu.

Negoțul cu lână.

În părțile ardelenesti mai sunt încă economi de oi, cari își pot continua economia în măsură mai restrânsă, decât în timp de pace. Deci nu numai pe negustorii și pe comisionarii de lână, ci și pe acești economi îi interesează de sigur noua ordinațiune ministerială Nr. 1157/1917 M. E. cu privire la valorizarea lânii. Aici se pot ceti mai multe dispoziții, din cari fiecare va căuta să-și tragă folos cât de mare pentru sine: comercianții mari, comisionarii și alții în sarcina economilor de oi și a publicului.

Iată unele din cele mai importante dispoziții, tălmăcite mai la înțeles.

Prețuirea cantităților de lână se va face pe baza stării obținute după spălătul în fabrică.

Puțini economi se vor găsi, cari să știe ce însemnează aceasta. Cei mai mulți primesc de bune explicările ovreului, care zice, că lână trebuie spălată, fiindcă e murdară, și după spălat se ușurează la cântar. Lucrul acesta e prea potrivit să-l înțeleagă orice econom, căruia i se cere, să lase din preț.

Dar pentru ce nu lămurește negustorul pe economul dela stână, că murdăria, care iese din lână la spălat e o murdărie de mare preț? Că la spălătul lânii iese și lanolina și unsoarea, prima fiind un medicament și cosmetic prețios, a doua un articol nu prea ieftin în ziua de azi? Așadară lână, ieșind din cămara oierului, nu pornește pe calea scăderii la preț, ci se află pe calea cea mai dreaptă a scumpirei, din care să tragă foloase cei ce se pricep, până când ea se va reîntoarce iarăși de unde a pornit, de astădată în formă de postav de 10—20 ori mai scump. Dar ea nici aici nu se oprește. Omul o poartă câtva timp, ea se face sdrențe și ajunge la o altă centrală: de sdrențe, pentru ca să continue un fel de călătorie a nemuririi: ori-că se prelucră din nou în stofă, ori în hârtie, pentru ca să se adverească scriptura că nimic nu se pierde, ci numai se transformează.

E alta întrebarea, că ce se va întâmpla, dacă economul însuși va stărui la prețul lânii, s'au dacă el va avea prilej să transpună lână la centrala de lână (dacă nu direct la fabrică), lăsând pe samsarii să meargă la front, sau la alte afaceri.

O altă dispoziție a ordinațiunii ministeriale ne arată, că comisionarii, cari vreau să cumpere lână în cantități sub 500 kg., o pot face numai cu auto-

rizarea în scris a ministrului de comerț resp. a centralei de lână. Cu alte cuvinte se cuvine, ca economul dela oi să ceară să i se arete legitimația ministerială, dela acela, ce vine să-i deschidă ușa pentru că altcum se prea poate să aibă a face cu altcineva, căruia îi e mai aproape cămașa ca cojocul. Aici încă e un mic bucluc. Cum să cetească economul dela oi o concesiune ministerială a unui comisar al centralei de lână, dacă fata nu-i acasă și feciorul e pe câmpul de luptă, ori dacă el singur nu știe ceti? Bine înțeles, că altă legitimație, ca cea din minister n-are valoare.

Dar mai e ceva. Negustorii și comisionarii de lână sunt îndatorați prin ordinațiunea ministerială să facă arătare despre numele și adresa vânzătorului, cantitatea de lână și prețul plătit acestuia, dar vânzătorul nu e obligat să subscrie declarațiunea aceasta. Așadar cutare comisionar, știind, că din jos de el stau ciobanii dela stână, cari nu știu ceti, iar dinsus de el stau vecini dela centrala de lână, cari sunt mai scurți de vedere, el ar mai putea cădea în ispită să scrie ce-i place.

Numai cât cu minciuna, dacă poate prânzi, de cină nu-i va ajunge. Căci centrala de lână și-a făcut obiceiul să întrebe de a dreptul pe economi după facerea târgului, că la adecă cui a vândut lână și cu cât. Și dacă se prinde comisionarul cu ocaua mică, îl pune la bir și la răcoare, apoi îl scoate și-l trimite să se mai încălzească la focul de pe vre-un front.

Cam așa merge negoțul de lână într-al treilea an de război, dar în vremea veche, acum trei ani și mai bine, mergea altcum.

Cine vrea, n'are decât să deslușească și pe alții, ca să știe și mocanul, ce e șofranul. Că decât așa negoț, mai bine să se spele, să se toarcă și să se țeară lână acasă.

Cineștie.

CRONICĂ.

Pentru adunarea generală a «Solidarității». În vederea adunării generale a «Solidarității» din 10 Iunie a. c. în Arad, institutele (membri) sunt învitate a-și trimite — întrucât nu pot participa prin reprezentanți direcți — plenipotențele lor la Dl Sava Raicu, prezidentul direcțiunii «Solidarității» și directorul institutului «Victoria» din Arad.

842,000— cor. perdere curată, la 120,000— cor. capital societar. Cazul a preocupat în zilele acestea pe judecătorii tablei din Pécs în chestia falimentului băncii: «Paksi Takarékpénztár». Directorul Bunn Lajos, cassierul Wetter Marton precum și celelalte persoane dela conducere și-au primit verdictele.

Inregistrăm cazul, pentruca să se știe, ce se poate întâmpla cu o bancă din provincie, care permite cârmuitorilor ei să caute profituri într-o fabrică de uleiuri.

*

Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziariștilor români din Ungaria s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Transport din Nr. trecut	Cor. 1,965.—
«Chiorana»	„ 50.—
Total Cor. 2,015.—	

Publicarea contribuțiilor se va continua.

*

Rectificare. În darea de seamă despre adunarea generală a „Băncii de asigurare“ rectificăm eroarea obvenită în alinia 2 dela început, în sensul, că au funcționat ca membri scrutinători, acționarii *Dni Dr. I. Beu și Ioan Vătășan*. Cerem scuzele noastre; eroarea am observat-o prea târziu pentru a mai putea face corectura. Redacțiunea.

Bibliografie.

A apărut în *Biblioteca băncilor române*: «Cursul elementar de stenografie românească», prelucrat după sistemul stenotachigrafic de *Vasile Vlaicu* și se poate procura dela: *Librăria arhidiecezană din Sibiu* (Nagyszeben) cu prețul de Cor. 2.— plus porto.

Cine se interesează de un sistem cursiv (nu geometric) de stenografie românească, cerând să i se împlinescă așteptările de *ușurință la învățat, practicitate, iușeală la scris, și siguranță la cetit*, poate afla în cartea aceasta mulțămire stenografică. Comparând-o cu alte cărți, de alte sisteme, un stenograf român va mai afla însă în ea și alte calități folositoare.

Autorul fiind convins de calitățile sistemului n'a pregetat a riscă spese urcate și muncă îndelungată pentru a da în mâna celor interesați: *funcționari, studenți și intelectuali*, ceva folositor ca stenografie românească.

Cartea are 2 părți: teoretică (tipărită) și practică (litografată). Partea teoretică este interesantă și instructivă, iar cea practică e precisă și completă.

*

Extras din nouele tarife postale și scala de timbre. *Ediție de buzunar, prețul 20 fileri, editura «Revistei Economice».*

Satisfăcând unei trebuințe reale a celor interesați, acest mic Vademecum arată noua tarifă postală intrată în vigoare la 1 Octomvrie 1916, tarifa telegramelor precum și cele trei scale de timbre în conformitate cu noua tarifă intrată în vigoare la 1 Decemvrie 1916. Formatul ei fiind potrivit anume pen-

tru a se purta în buzunar, cărticica aceasta promite a fi recunoscătoare tuturor celor, ce o vor avea la sine.

Se poate comandă la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu—Nagyszeben

Sumarul:

Actualitatea biroului de informațiuni. — Cămătăria cu articolele de traiu. — Negoțul cu lână. — *Cronică*: Pentru adunarea generală a «Solidarității». 842,000— cor. perdere curată, la 120,000— cor. Băncile noastre pentru fundațiunea ziariștilor. Rectificare. — *Bibliografie*: Stenografie românească. Extras din nouele tarife postale și scala de timbre.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Aviz.

În conțelegere cu celelalte bănci din localitate se vor fructifica cu începere dela 1 Iuliu 1917:

Depunerile spre fructificare noue (pe lângă libele) cu $3\frac{1}{2}\%$, iar

Depunerile în Cont-Curent noue cu 3% .

Depunerile spre fructificare vechi, făcute înainte de 1 Iuliu 1917, continuă a se fructifica cu 4% , iar Depunerile în Cont-Curent vechi cu $3\frac{1}{2}\%$.

1—1

Direcțiunea.

«DUNĂREANA»,

institut de credit și de economii, Kevevára.

Un practicant

cu practică de bancă se aplică la «Dunăreana» în Kevevára pe timpul războiului. Informații la **P. Stoica**, în Révaujfalu.

„DUNĂREANA“,

institut de credit și de economii, Kevevára.

Aviz.

Institutul nostru plătește după depuneri 4% și darea după interese.

Kevevára, la 14 Maiu 1917.

1—1

Direcțiunea.

Tinăr necăsătorit,

liber de miliție cu diplomă comercială, praxă de bancă și comerț, posedând perfect 4 limbi și stenografia, caută post de contabil la o bancă sau afacere com. românească.

1—1

A se adresa la redacția acestei foi.

„SEBEȘANA”, cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai Cassei de păstrare pe acțiuni «SEBEȘANA» din Caransebeș, se convoacă la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Duminecă în 10 Iunie 1917 st. n., la 2 ore d. a., în localitatea institutului cu următoarea*

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1916 și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absoluturului pe anul de gestiune expirat.
4. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare.
5. Propunerea direcțiunii cu privire la urcarea capitalului social.
6. Eventuale propuneri
7. Modificarea unor paragrafi din statute.
8. Sortarea alor 2 membri din direcțiune, alegerea alor 3 membri în direcțiune și alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.

Caransebeș, la 25 Maiu 1917.

Direcțiunea.

NB. *Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari au depus în orele oficioase până Joi în 7 Iunie 1917 la 12 ore din zi acțiunile lor, transcrise cu trei luni înainte de adunare în registrul institutului pe numele lor, la cassa institutului. Acțiunile se pot depune spre acest scop și la oricare institut, care e membru la «Solidaritatea», precum și la Ústrendá Banka Úcastinny Spolok, Budapesta; în acest caz însă avizul despre depozitare al institutului respectiv trebuie să sosească la noi până în 7 Iunie 1917 la 12 ore din zi. Femeile se pot reprezenta numai prin astfel de plenipotențiați, cari încă sunt acționari introduși în registrul institutului cu trei luni înainte de adunarea generală. Minoreni și persoanele juridice se reprezintă prin reprezentanții lor legali.*

Activa.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1916.

Pasiva.

		K	f			K	f
Cassa în număr	46,073·84			Capital societar		300,000·—	
Cassa de păstrare postală reg. ung.	3,281·15			Fondul de rezervă general	100,010·—		
Bon la Banca Austro-ung. și alte bănci	52,696·74	102,051·73		Fondul de rezervă special	7,000·—		
Cambii de bancă	323,018·—			Fondul caselor institutului	8,000·—		
Cambii cu acoperire hipotecară	324,806·—	647,824·—		Fond de rezervă p. diferența de curs la efecte	3,000·—		
Imprumuturi hipotecare	68,702·—			Fond de rezervă de dare	7,000·—		
Debitori în cont-curent	341,968·35			Fondul de penziuni	40,602·45	165,612·45	
Imprumuturi pe amanete	3,833·10	414,503·45		Depozite spre fructificare		894,187·29	
Efecte		145,038·—		Creditori în cont-curent		110,706·84	
Valori de încasat		5,455·97		Imprumuturi de lombart		24,400·—	
Depunerea fondului de pensiuine		40,602·45		Imprumuturi hipotecare cedate		12,501·—	
Casele institutului (Nr. 452/3)		178,496·02		Diverse conturi creditoare		16,193·77	
Realități (de vânzare)		8,760·80		Interese transitoare anticipative		3,566·44	
Mobiliar	4,427·19			Profit transpus din 1915	6,302·78		
după amortizare de 10%	442,72	3,984·47		Profit curat pro 1916	29,936·51	36,239·29	
Diverse conturi debitoare		4,744·88					
Interese transitoare restante		11,945·31					
		1,563,407·08				1,563,407·08	

Spese.

Contul Profit și Pierdere.

Venite.

		K	f			K	f
Interese:				Profit transpus din anul 1915		6,302·78	
de depozite spre fructificare	45,887·68			Interese:			
de reescont	97·—			dela cambii de bancă	30,149·52		
dela imprumuturi de lombart	556·20			„ cambii cu acoperire hipotecară	35,028·50		
de imprumuturi hipotecare cedate	777·08			„ imprumuturi hipotecare	12,387·02		
de cont-curent	357·10	47,675·06		„ debitori în cont-curent	7,744·18		
Cotribuție:				„ imprumuturi pe amanete	428·17	85,737·39	
directă și comunală	11,270·19			Venite dela efecte		4,639·49	
după inter. de depozite s. fructificare	4,588·76	15,858·95		Venitul dela casele institut. (Nr. 452/3)	6,984·21		
Salare și mărci de prezență		30,301·39		Venitul dela casa Nr. 474 (vândută)	16,346·38		
Spese de cancelarie și chirie		7,809·93		Venit dela realități	40·—	23,370·59	
Amortizări de mobiliar		442·72		Proviziuni și diferite taxe		18,277·09	
Profit transpus din 1915	6,302·78						
Profit curat pro 1916	29,936·51	36,239·29					
		138,327·34				138,327·34	

Caransebeș, 31 Decemvrie 1916.

Dr. Nicolae Ionescu m. p.,
director executiv.

Dr. Iosif Olariu m. p.

Aurel Moaca m. p.

Constantin Călțiu jun. m. p.,
prim-contabil.

S. Bistreanu m. p.

Dr. Petru Ionescu m. p.

Constantin Călținu m. p.

E. Hodoș m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bund regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Ioan Stoian m. p., președinte.

Florea Bozgan m. p.

Iuliu Vuia m. p.

Nicolae Gavrilă m. p.

„AJUTORUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Șeica-Mare.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții «AJUTORUL», se invită prin aceasta, conform §-lui 16 din statute la

a VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Vale la 17 Iunie st. n. a. c., la 3 ore d. a., în sala festivă a școlii gr. ort.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării și constatarea acționarilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanțului.
4. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și prezenta acțiile, eventual dovezile de plenipotență cel mult până în 17 Iunie a. c. la 2 ore d. a. la agentura institutului din Vale.

Șeica-Mare, 27 Maiu 1917.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț la 31 Dec. 1916. — Mérleg-számla 1916. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f	K f	
Cassa — Pénztár	17,968	03	Capital social — Részvénytőke	250,000
Bon în Giro-Conto, Cassa de p. postală și la alte bănci — Követelés Giro-Conto, Postatakarék-pénztár és más bankoknál	133,478	96	Fond de rezervă — Tartalékalap	111,038.73
Cambii — Váltók	255,384	77	Fond de pensiuni — Nyugdijalap	17,363.16
Cambii cu acoperire hipotecară — Jelz. biztosított váltók	101,400	—	Fond de benef. — Jótékonyezélualap	3,678.86
Impr. hip. — Jelzálog kölcsönök	116,668	—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	410,600.18
Credite personale — Kötvény kölcsönök	25,646	68	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,558. —
Impr. de cont-curent — Folyószámla kölcsönök	17,740	72	Creditori — Hitelezők	2,639.36
Efecte — Értékpapírok	44,938	—	Interese trans. anticipate — Előlegezett átm. kamatok	3,319.91
Edificiul instit. — Az intézet épülete	36,500	—	Profit curat — Tiszta nyereség	21,490.63
Realități — Ingatlanok	4,417	96		
Mobiliar — Felszerelés	2,000	—		
Debitori — Adósok	14,864	20		
Interese transitoare rest. — Hátralékos átmeneti kamatok	50,681	51		
	821,688	83		821,688.83

Debit — Tartozik.	Contul Perdere și Profit — Veszteség- és Nyereség-számla.		Credit — Követel	
	K	f	K f	
Interese de depuneri — Takarékbetétek kamatok	22,146	04	Interese: — Kamatok:	
Interese de reescont — Vizszámitolási kamatok	1,091	37	dela cambii — Váltók után	33,118.82
Salare — Fizetések	3,487	23	dela impr. hip. — Jelzálog kölcsönök után	12,413.26
Spese curente — Folyó költségek	2,999	31	dela camb. cu acop. hip. — Jelz. biztosított váltók után	8,994.87
Marce de prezență — Jelenléti díjak	537	60	dela credite personale — Kötvény kölcsönök után	1,446.22
Porto — Postabér	398	—	dela cont-curent — Folyószámla kölcsönök után	2,708.57
Contribuțiune directă — Egyenes adó	5,164	65	dela efecte — Értékpapírok kamatai	723.70
10% după interese de depuneri	2,214	61	Venite la realități — Ingatlanok jövedelme	124. —
10% betéti kamatok után	2,214	61		59,405.44
Profit curat — Tiszta nyereség	21,490	63		59,529.44
	59,529	44		

Șeica-mare. — Nagy-Selyk, la 31 Decembrie 1916.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Hanzu m. p., prez. — elnök.

Nicolae Tămaș m. p.

Valer Millea m. p.

George Salomie m. p.

Conturile prezente le-am revăzut și le-am aflat în ordine și exacte. — Jelen számlákat megvizsgáltuk és rendben és helyeseknek találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZÓTTSÁG:

Ioan Popa Nartea m. p., Ioan Dobrota m. p. Ioan Rebeaga m. p. Revăzut: — Felülvizsgáltatott: Sofroniu Roșca m. p. prez. — elnök. ca expert — mint szakértő.

„UNIREA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Vad. | takarékpénztár és hitelintézet részvénytársaság, Vádon.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Unirea», societate pe acții în Vad, se invită prin aceasta la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Vad la 24 Iunie st. n. 1917, la 2 ore d. a., în localul institutului.

Obiectele de pertractat vor fi:

1. Alegerea a 3 membri pentru verificarea protocolului adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanțului pe 1916 și decizie asupra profitului.

Acei domni acționari, cari nu pot lua parte în persoană la adunarea generală, au dreptul în sensul §-lui 45 din statute a plenipotență pe un alt membru în scris având, acela a produce plenipotența și acțiunile înainte de începerea pertractării obiectelor satorite mai sus.

V a d, 25 Maiu 1917.

Direcțiunea.**Meghívó.**

Az «Unirea» vádi takaréék és hitelintézet részvénytársaság a *jolyó 1917, évi június hó 24-én d. u. 2 órakor* az intézet helyiségében megtartandó

a XVII-ik rendes közgyűlésre,

a részvényes urakat tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai.

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére három tag választása.
2. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság évi jelentése.
3. Az 1916 évi végével lezárt mérleg előterjesztése és a tiszta nyeresmény felosztása.

Azon részvényesek, kik nem vehetnek részt személyesen a rendes évi közgyűlésen, jogukban áll az alapszabály, 45 §-a értelmében más részvényes tag urat meghatalmazni a közgyűlésen való képviseltetésre, mely esetben azok kötelesek az írásbeli meghatalmazást a közgyűlés megkezdése előtt átszolgáltatni.

V á d, 1917 évi május 25.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1916.	Mérleg-számla 1916. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.
	K f		K f
Cassa în număr — Készpénz	627.47	Capital — Alaptőke	40,000.—
Depuneri proprii — Saját betétek	10,286.26	Fond de rezervă — Tartalékalap	40,000.—
Cambii — Váltók	234,709.01	Fond de rezervă special — Külön tartalékalap	4,271.74
Obligațiuni — Kötelezvények	191,676.50	Fond de penzii — Nyugdíjalap	5,054.50
Efecte — Értékpapírok	8,899.40	Fond de binefaceri — Jótékonyági alap	2,453.68
Imobile — Ingatlanok	699.56	Depuneri — Betétek	376,707.53
Anticipații — Előlegek	4,505.88	Cont-Curent — Folyoszámla	2,321.62
Filiala Albina Brașov — Albina fiók Brassó	919.40	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	270.—
Mobiliar — Felszerelés	180.—	Diverși creditori — Különb. hitelezők	3,777.28
Interese restante — Hátralékos kamatok	25,000.—	Interese transitoare — Atmeneti kamatok	647.13
	477,503.48	Profit curat — Tiszta nyereség	2,000.—
			477,503.48

Debit. — Tartozik.	Contul Profit și Perderi. — Nyereség- és Veszteség-számla	Credit. — Követel.	
	K f	K f	
<i>Interese: — Kamatok:</i>		<i>Interese: — Kamatok:</i>	
după depuneri — betétek után	16,089.30	dela cambii — váltók után	15,691.87
după reescont — vizszszám után	773.82	dela obligații — kötelezvények után	10,504.44
<i>Dări: — Adók:</i>		dela efecte — értékpapírok után	247.—
directă — Állami egyenes adó	1,631.06	dela depuneri proprii — saját betétek után	437.48
comunală și comit. — községi és megyei adó	970.51	dela cont-curent — folyoszámla után	234.19
10% la int. de depuneri — 10% betétek után	1,608.93	Chirie dela imobil — Ingatlanok hasznóbére	19.—
competința c. com. — Iparkamarai illeték	57.71		
<i>Spese: — Költségek:</i>			
Salare — Fizetések	3,250.—		
Chirie — Házbér	132.—		
Spese de birou — Irodai költség	620.65		
Profit curat — Tiszta nyereség	2,000.—		
	27,133.98		27,133.98

V a d, la 31 Decembrie 1916. — V á d, 1916 évi december 31-én

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Vornica Miklós s. k. Langa György s. k. Borcia Jakab s. k. Strimbu György s. k. Boer Achim s. k.

Subscrisul comitet de supraveghiere am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele. Alolított felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat rendben találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Popa Miklós s. k., elnök. Boer György s. k. Boeriu Jozsef s. k. Comsa János s. k.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

Nr. 7469/1917.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii «Albina», sunt invitați prin aceasta în virtutea §-ului 20 din statutele societății la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Sibiiu, Sâmbătă, în 30 Iunie 1917 st. n., la orele 9 a. m., în sala festivă a Muzeului «Asociațiunii», cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Constituirea adunării generale.*
2. *Modificarea statutelor institutului.**
3. *Luarea spre știre a proiectelor pentru «Regulament intern» și «Pragmatica de serviciu» pentru funcționari, elaborate în temeiul §-lui 45 din statute.**
4. *Modificarea statutelor fondului de penziuni.**
5. *Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere conform statutelor modificate.*

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană, sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Miercuri în 27 Iunie a. e. st. n. la 6 ore p. m. la casa centralei noastre în Sibiiu.

Depunerea acțiilor respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la filialele din Brașov, Bozoviei, Elisabetopole, Lugos, Marosvásárhely și Mediaș, sau a agenturilor din D.-Sânmărtin și Sânnicolaul-mare, precum și la toate instituturile membre ale «Solidarității», în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 23 Iunie a. e. st. n.

Sibiiu, la 23 Maiu 1917.

* Proiectele de modificare se pun la dispoziția acționarilor în birourile Centralei și filialelor institutului.

Direcțiunea.